

Verantwoording Methode M – Burgerschap, bovenbouw basis

Schooljaar 2026/2027 - laatst gewijzigd 16-10-2026

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
1. Rechter en politici	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: vrijheid van meningsuiting en autonomie. - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Sociale en maatschappelijke competenties: Democratisch handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Vrijheid en gelijkheid, macht en inspraak, sociaal en politiek handelen.	Ik kan de vier kenmerken van een rechtsstaat opnoemen. Ik kan de drie partijen in rechtszaken opnoemen. Ik kan de rechtsstaat in andere landen herkennen. Ik kan actie voeren voor mensenrechten.	Kom in actie voor mensenrechten (30 minuten)
2. Drugscriminaliteit	Wettelijke inhoud: - Solidariteit: verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met conflicten. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Macht & inspraak, onderzoek.	Ik kan uitleggen waardoor de drugshandel in Nederland zo groot is. Ik kan uitleggen waarom er zoveel aandacht is voor zware misdaad. Ik kan benoemen wat jongeren te maken hebben met de drugscriminaliteit. Ik kan de gevolgen van de drugshandel in Nederland beschrijven.	Kom in actie tegen drugsgebruik (40 minuten)
3. Mensenrechten	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: vrijheid van meningsuiting en autonomie. - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Solidariteit: verdraagzaamheid, begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Democratisch handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Vrijheid en gelijkheid, macht en inspraak, ethisch.	Ik kan uitleggen wat mensenrechten zijn. Ik kan benoemen waarom mensenrechten belangrijk zijn. Ik kan opnoemen welke mensenrechten in Iran worden geschonden. Ik kan een actie opzetten om aandacht te vragen voor mensenrechten.	Kom in actie en organiseer een sponsoractie (30 minuten aan voorbereiding)
4. Discriminatie	Wettelijke inhoud: - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel en het afwijzen van discriminatie. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met verschillen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, solidariteit.	Ik kan benoemen welke vormen van discriminatie er zijn. Ik kan uitleggen hoe vooroordelen kunnen leiden tot discriminatie. Ik kan opnoemen wat ik zelf kan doen tegen discriminatie. Ik kan een actie tegen discriminatie opzetten.	Kom in actie en maak een postercampagne (40 minuten)

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
5. Ons slavernijverleden	Wettelijke inhoud: - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel en het afwijzen van discriminatie. - Solidariteit: begrip, verantwoordelijkheidsbesef en het afwijzen van onverdraagzaamheid. - Sociale en maatschappelijke competenties: Democratisch handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Vrijheid en gelijkheid, identiteit, diversiteit, je inleven in.	Ik kan de rol van Nederland in het slavernijverleden uitleggen. Ik kan uitleggen wat de gevolgen nu zijn van ons slavernijverleden. Ik kan ons slavernijverleden herdenken. Ik kan aandacht vragen voor ons slavernijverleden.	Kom in actie en herdenk het slavernijverleden (35 minuten)
6. Vluchtelingen in Nederland	Wettelijke inhoud: - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Solidariteit: verdraagzaamheid, begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met conflicten. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Vrijheid en gelijkheid, je inleven in.	Ik kan het asielbeleid van Nederland uitleggen. Ik kan uitleggen waarom sommige mensen voor en andere mensen tegen het opvangen van asielzoekers zijn. Ik kan uitleggen welke gevolgen het uitzetbeleid van Nederland heeft. Ik kan een gastles van een vluchteling of rondleiding in een AZC organiseren.	Kom in actie en hoor het verhaal van een vluchteling (40 minuten)
7. Wereldburgers	Wettelijke inhoud: - Solidariteit: begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Maatschappelijk verantwoord handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, duurzaamheid.	Ik kan uitleggen wat globalisering is. Ik kan de oorzaken en gevolgen van globalisering omschrijven. Ik kan uitleggen wat de taken van de VN zijn. Ik kan op de kaart aangeven waar mijn spullen vandaan komen.	Kom in actie en ontdek waar jouw spullen vandaan komen (40 minuten)
8. De kledingindustrie	Wettelijke inhoud: - Solidariteit: begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Maatschappelijk verantwoord handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, duurzaamheid.	Ik kan uitleggen waarom de meeste kleding in Azië wordt gemaakt. Ik kan omschrijven wie onze kleding maakt. Ik kan uitleggen hoe kleding gemaakt wordt. Ik kan aandacht vragen voor duurzame kleding.	Kom in actie en maak een nieuwe outfit van tweedehands kleding (75 minuten)
9. Zorgen voor elkaar	Wettelijke inhoud: - Solidariteit: begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Maatschappelijk verantwoord handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Solidariteit, Je inleven in.	Ik kan uitleggen wat bestaanszekerheid in Nederland betekent. Ik kan beschrijven hoe de overheid zorgt voor de burgers. Ik kan uitleggen wat participeren in de maatschappij is. Ik kan vrijwilligerswerk doen!	Kom in actie en doe vrijwilligerswerk (20 minuten voorbereidingstijd)

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
10. Armoede	Wettelijke inhoud: - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Solidariteit: begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met verschillen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Diversiteit, solidariteit, kritisch denken.	Ik kan uitleggen wat arm zijn in Nederland betekent. Ik kan de oorzaken en de gevolgen beschrijven van armoede in Nederland. Ik kan oplossingen voor armoede in Nederland omschrijven. Ik kan bedenken wat mijn school kan doen om arme kinderen te helpen.	Kom in actie tegen armoede onder leerlingen (35 minuten)
11. STRESS!	Wettelijke inhoud: - Solidariteit: begrip en verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Maatschappelijk verantwoord handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, solidariteit, gezondheid.	Ik kan toelichten wat burn-outklachten zijn. Ik kan uitleggen waardoor burn-outs vaker voorkomen. Ik kan benoemen wat je kunt doen tegen burn-outklachten. Ik kan iemand helpen die in een burn-out zit.	Kom in actie en voorkóm een burn-out (40 minuten)
12. De vakbond	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: autonomie. - Solidariteit: verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met conflicten. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Democratische cultuur, solidariteit, sociaal politiek handelen.	Ik kan benoemen waarom de vakbond belangrijk is. Ik kan uitleggen waarom je meer kunt bereiken als je samenwerkt. Ik kan via een vakbond opkomen voor mijn rechten. Ik kan opkomen voor mijn belangen op school.	Kom in actie en maak een voorstel voor de leerlingenraad op jouw school (50 minuten)
13. Vrijheid in de media	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: vrijheid van meningsuiting en autonomie. - Sociale en maatschappelijke competenties: Democratisch handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Vrijheid en gelijkheid, macht en inspraak, ethisch.	Ik kan uitleggen wat persvrijheid betekent in Nederland. Ik kan de rol van de media in een democratie toelichten. Ik kan reflecteren of er sprake is van persvrijheid of censuur in verschillende landen. Ik kan door middel van mijn persvrijheid aandacht vragen voor een probleem in mijn gemeente.	Kom in actie en gebruik je persvrijheid (30 minuten)
14. Cartoons	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: vrijheid van meningsuiting. - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Solidariteit: verdraagzaamheid en het afwijzen van onverdraagzaamheid. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met verschillen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Ethiek, diversiteit.	Ik kan de betekenis van vrijheid van meningsuiting uitleggen. Ik kan benoemen waar de grens van de vrijheid van meningsuiting ligt. Ik kan uitleggen wat een spotprent is. Ik kan een eigen spotprent maken.	Kom in actie en teken een spotprent (35 minuten)

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
15. Betrouwbaar nieuws	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: vrijheid van meningsuiting. - Solidariteit: verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Democratisch handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Digitaal samenleven, kritisch denken, technologisch burgerschap.	Ik kan uitleggen waarom nepnieuws gemaakt wordt. Ik kan beoordelen of een nieuwsartikel betrouwbaar is. Ik kan toelichten wat de voor- en nadelen zijn van deep fake video's. Ik kan een eigen nepnieuwsquiz maken.	Kom in actie en maak je eigen Nepnieuws Quiz (45 minuten)
16. Jouw privacy	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: autonomie. - Sociale en maatschappelijke competenties: Maatschappelijk verantwoord handelen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Digitaal samenleven, technologisch burgerschap.	Ik kan beschrijven hoe het algoritme van TikTok werkt. Ik kan uitleggen waarom privacy belangrijk is. Ik kan benoemen hoe je je privacy op internet kunt beschermen. Ik kan uitleggen dat je online anders overkomt, dan hoe je echt bent.	Kom in actie en bescherm je privacy (45 minuten)
17. Sexting	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: autonomie. - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel. - Solidariteit: verantwoordelijkheidsbesef. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met conflicten. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, ethisch, digitaal samenleven.	Ik kan uitleggen wat sexting is. Ik kan verstandig met sexting omgaan. Ik kan toelichten wat ik moet doen als het fout gaat. Ik kan een sexting ganzenbordspel maken.	Kom in actie en maak een ganzenbord sexting spel (50 minuten)
18. #MeToo	Wettelijke inhoud: - Gelijkwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel en het afwijzen van discriminatie. - Solidariteit: begrip, verantwoordelijkheidsbesef en het afwijzen van onverdraagzaamheid. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met conflicten. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, macht & inspraak, moreel.	Ik kan uitleggen wat grensoverschrijdend gedrag is. Ik kan uitleggen wat het effect is van #MeToo. Ik kan benoemen wat ik kan doen tegen grensoverschrijdend gedrag. Ik kan een les geven om medeleerlingen bewust te maken van #MeToo.	Kom in actie en geef les over #MeToo (50 minuten)

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
19. Identiteit	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: autonomie. - Gelijwaardigheid: het gelijkheidsbeginsel en het afwijzen van discriminatie. - Solidariteit: verdraagzaamheid, begrip en het afwijzen van onverdraagzaamheid. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met verschillen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, je inleven in.	Ik kan uitleggen wat het verschil is tussen seksualiteit, sekse en gender. Ik kan toelichten waarom het belangrijk is om jezelf te kunnen zijn. Ik kan uitleggen hoe je goed met anderen kunt omgaan. Ik kan een actie organiseren voor Paarse Vrijdag.	Kom in actie en bedenk iets voor Paarse Vrijdag (50 minuten)
20. Levensvragen	Wettelijke inhoud: - Vrijheid: autonomie. - Solidariteit: verdraagzaamheid en begrip. - Sociale en maatschappelijke competenties: Omgaan met verschillen. Aanvullende inhoudelijke koppeling: - Bouwstenen curriculum.nu: Identiteit, ethiek, diversiteit.	Ik kan uitleggen wat zingeving is. Ik kan benoemen wat religie te maken heeft met zingeving. Ik kan op zoek gaan naar wat belangrijk voor mij is. Ik kan met anderen praten over de zin van het leven.	Kom in actie en bespreek de zin van het leven (50 min)
Schooleigen activiteiten			